

Leto I

Uredništvo in uprava:
Ljubljana,
Novi trg št. 4/II

ZBOR

Štev. 11

Naročnina: letno Din 24—
polletno „ 12—
četrtletno „ 6—

Izhaja vsak drugi četrtek

GLASILO JUGOSLOVANSKEGA LJUDSKEGA GIBANJA ZBOR

Kaj je in kaj ni nacionalizem?

(Smisel in vsebina pravega nacionalizma.)

V naši državi so »fronte« na dnevnem redu. Že dolgo in mnogo govorijo o njih. Prepričujejo ljudstvo o pravilnosti vseh mogočih kombinacij. Nekateri se trudijo, da bi po vzoru držav, ki umirajo v neredu in krvi, stvorili »ljudsko fronto« tudi pri nas. Povedali smo že dovolj jasno, kaj mislimo o tej fronti. In še enkrat ponavljamo:

»Ljudska fronta« je »španovija« ali družba za vzajemno pomoč. V njej sodelujejo z ene strani politikanti, ki s propastjo liberalne demokracije izgubljajo svoj beli kruh in svoj mehki položaj na ljudskih plečih. Z druge strani pa so v tej fronti komunisti, katerim so današnji neruski gospodarji Moskve ukazali, da naj začasno te razmajane politikante podprejo, da bi jih pozneje tem sigurnejše mogli zrušiti in »likvidirati«.

»Ljudska fronta« je fronta obupa. To je zadnji obupni poskus politikantov liberalne demokracije, da bi se obdržali na oblasti. A istočasno je zadnji, obupni poskus Tretje internacionale, da bi se dokopala do oblasti nad narodi.

Na drugi strani pa tudi mnogo govorijo o ustvarjanju »Nacionalne fronte«. Pod parolo »Nacionalisti na okup!« propagirajo ustvarjanje politične fronte, ki naj bi zajela vse grupe, orientirane v smeri jugoslovanskega nacionalizma.

Jugoslovanski nacionalizem! Koliko so v njegovem imenu govorili, pisali in — grešili! Grešili so težko in usodepolno! In ves neuspeh osemnajstih let našega osvedanega državnega življenja izvira v veliki meri iz napačno pojmovanega nacionalizma.

Kajti ta nacionalizem so propovedovali tisti, ki so v njem videli parade in lepe fraze, ki so ga smatrali za politično parolo, prikladno za razširjanje malih osebnosti, za bučne manifestacije, za navdušene deklamacije. V jedru pa je bil ta nacionalizem popolnoma prazen. Izza njega so vodili svojo malo strankarsko-klikaško politiko.

Nacionalizem pa je vendar globok, vsestranski, vseobjemajoč pojem, poln silne vsebine!

Tisti, ki so ga povdarjali kot njegovi edinozveličavni nosilci, so videli samo njegov zunanji okvir, površino in plašč, samo firmo in napis, izza katerih se lahko skriva marsikaj ali pa — nič...

Toda pravi nacionalizem je zelo daleč od tega, da bi mogel biti igračka umazane dnevne strankarske politike. On jim je v teh osemnajstih letih bil samo na jeziku — nikdar pa na delu, nikdar v sreih.

Nacionalizem — to je, če se ljudstvu resnično uredi država samo zanj, če se državo iztrga iz rok politikantov in preda vso ljudstvu, ki je to državo nosilo v srcu skozi stoletja, ki se je rodilo in je umiralo zanj in jo končno tudi ustvarilo — za sebe, ne pa za tiste, ki so mu jo odvzeli.

Nacionalizem — to je, če se narodni državi da taka ureditev, ki stvarno odgovarja ljudstvu, njegovim nazorom, tisti stari pravdi, katero nosi v duši, upošteva-joč njegove življenjske potrebe, možnosti in posebnosti.

Nacionalizem — to pomeni prinesiti v odnose med člane tega ljudstva red in pravico. To pomeni ustvaritev takih razmer med ljudmi in člani tega naroda, ki bi bile izraz prastare pravice, ležeče globoko ukoreninjene v ljudskem srcu. To pomeni ustvaritev socialnega miru, socialne pravice in socialnega sodelovanja.

Nacionalizem — to je podreditev gospodarstva ljudstvu in podreditev kapitala gospodarstvu; ko se ljudski, narodni skupni interes postavi na mesto najvišjega regulatorja in edinega merila za reguliranje gospodarskih odnosov; ko se gospodarstvo organizira tako, da resnično

služi narodni in ljudski celoti ter njemu-mu blagostanju — ne pa profitu posameznikov.

Nacionalizem — to je izročitev vsega ogromnega naravnega bogastva ljudstvu — katero bogastvo so brezvestni varuhi prodali tujcem na užitek; to je dejanska ustvaritev načela, da je ta država resnično dom našega ljudstva, da je v tem domu tujec samo gost — ne pa kolonialni gospodar.

Nacionalizem — to je odklanjanje vseh tujih vzorov, kopit in pobud, ki so jih iz tujine importirali v politiko, v gospodarstvo in v družabne odnose.

In na koncu koncev — najmanj pa je pravi nacionalizem, če se pod ta plašč skrivajo in zatekajo stari, propadli in izigrani politikanti, aferaši in profesionalni politični špekulanti. Ta vrsta »nacionalistov« grozi, da diskvalificira še zadnje nacionalne avtoritete in vrednosti.

Skratka: pravi nacionalizem ni nikaka politična parola, ni nobena demagoška krilatca. To je sveto čustvo, sveta zavest o dolžnosti napram narodu, delo za ustvaritev takih političnih, gospodarskih in socialnih pogojev, ki pomenijo red in pravico, ljudsko pravico.

»Zbor« nosi v sebi tisti pravi, popolni nacionalizem, ki obstoji iz teznje in nemojane volje, da je treba gospodarske, socialne in politične probleme, ki tiščijo ljudstvo, rešiti radikalno, ostro in odločno. Treba je opustiti stara, izhojena pota, ki so pripeljala narod do te težke današnjosti — treba je kreniti na nova pota.

Kajti govoriti o nacionalizmu — toda misliti istočasno na strankarsko liberalno demokracijo in njen trhlji parlamentarizem;

bahati se z nacionalizmom — toda misliti na kapitalizem in liberalno-kapitalistično gospodarstvo;

deklamirati o nacionalizmu — toda razumeti pod tem pojmom obdržavanje preživelega in zastarelega gospodarskega socialnega in političnega reda današnjosti — vse to je ali nerazumevanje, ali kratkovidnost, ali pa zlobna demagogija.

Povdarjati nacionalizem — toda brez pripravljenosti k drakonskim kaznim za tiste, ki so doslej zlorabljali nacionalizem; brez pripravljenosti, da bi se pred ljudsko sodbo privedli vsi politični korupcionisti in aferaši; brez pripravljenosti, da bi se preiskal izvor premoženja vseh politikantov in njihovih varovancev ter da bi se izvedla revizija vseh koncezij, sinekur itd. — kar je vse bilo doseženo v imenu njihovega laži-nacionalizma ter odvzeto ljudstvu in državi — vse to je tedaj nesmisel in mlatva prazne slame!

Nacionalizem »Zbor« je v odločni volji in pripravljenosti za izvedbo najtemeljnejših reform v državnem in narodnem življenju; te reforme pa naj pahnejo v prepad pozabljenja vso preteklost, ki se samo še z zadnjimi močmi obdržuje v današnjosti.

Novi red, zgrajen na temelju stare ljudske pravde v politiki, v gospodarstvu in v socialnih odnosih, red, ki uničuje zablode preteklosti do korenine — to je naš nacionalizem. On pomeni prekinitev z neljudsko, nenarodno »demokracijo«, s korumpiranim, nepravičnim in brezobzirnim kapitalizmom. In ustvarjanje narodne, stanovske-zadružne države — tudi to je naš nacionalizem. On je globoko naroden, ljudski in socialen.

Vsa težka politična vprašanja, ki grozijo, da bodo izzvala razpad in polom, bodo z ustvaritvijo novega reda na mah rešena, postala bodo brezpredmetna. In v tem bo zmaga našega pravega, globokega socialnega in ljudskega čustvanja, naše socialne in ljudske misli, katero smatramo za edino pravi in čistji nacionalizem.

Drim:

»Krinka je padla«

je naslov uvodnega članka v »Slovenec« z dne 7. avgusta. Komunistem je razgalil svoje metode in cilje in je našel svoje sotrudnike povsod, kjerkoli so politične, socialne in gospodarske razmere neurejene — in dolžnost Evrope je — pravi člankar, — da temeljito preuredi gospodarstvo in socialne razmere na temelju pravice, da reši svojo krščansko zapadno kulturo in da reši morebiti svoj obstoj, bi pristavili mi.

Uvaževanja vredne besede. In, morda nas bo ta padla krinka predramila — pravi člankar dalje — da bomo vendar enkrat odprli oči in pogledali resnici v obraz, predno se zažgo naše lastne hiše. Da prav čas je treba odpreti oči, pa je treba pljuniti tudi v roke in prijeti za delo, da nas nesreča ne prehiti, kajti sicer bo za delo prepozno in tarnanje nam potem več ne pomaga.

Ne bomo si pa odpirali oči na ta način, da bomo resnici zamašili usta, ko bo opozarjala na perečo nevarnost!

V Španiji gre za vprašanje zemlje, v Grčiji, Romuniji in Bolgariji so gospodarske razmere neurejene, — pravtako kakor so neurejene socialne in politične razmere — in proglas grške vlade na narod pravi, da so šole, vojaštvo in uradništvo preplavljeni s komunistom. Vprašamo se, ali je tak položaj le v teh državah, ali ni mogoče tudi drugod? Ne zapirajmo si oči! »Slovenec« je v isti številki prinesel tudi poročilo, kako se borna kočar 9 članske družine proda na dražbi za mal dolg v trgovini. Zakaj se taka stvar omenja v javnosti?! Ker je značilna za našo dobo, kajti v normalnih gospodarskih časih bi se kaj podobnega ne zgodilo, ker bi dotični družinski oče pač toliko zaslužil, da bi ta dolg poravnal, ali pa bi vsaj dobil potrebno posojilo. Danes pa je oboje nemogoče. Vrhutega pa tak slučaj danes ni osamljen. Boben poje dnevno pri velikih in malih. — toraj ne zapirajmo si oči — prezadolžitev je podana pri vseh slojih in to ravno pri onih, ki so pošteni in pridni delavci, kajti le tak človek pride pri današnji krizi in vsled nje v zagato, neznačajnej in brezobzirnej, ki nima nobene vesti, pa zna položaj krize v svojo dobro izkoristiti na ta način, kot smo to navedli v svojem prvem članku. Tak človek ne bo postal tudi v krizi nikdar »desperado«, temveč se celo popne na ramah ubogih slojev, jih izkoristi in jih potem še event. zasmehuje s kako tako psovko. Ne zapirajmo si toraj oči, ker s tem položaja ne bomo nikdar izboljšali, temveč poglejmo dejstvom v obraz in začnimo delati, še je čas, toda 12. ura ni več daleč!

Ne smemo si prikrivati, da nas tare splošna prezadolžitev, povzročena po krizi in kmetski zaščiti, — prezadolžitev vseh delovnih slojev, telesnega in duševnega delavca, kmeta, obrtnika, trgovca, podjetnika in predvsem uradništva in vseh prostih poklicev. Kjer pa je nezadovoljstvo in skrb pri vseh slojih, tam so podana tla za komunistem.

Čeprav pri nas prevladuje kmetski stan in so drugi sloji in njih procvit od njega odvisni, — si ne smemo domišljevat, da bo vse rešeno, če se razdolži samo kmetski stan. Do sedaj je imel le ta stan zaščito. Da je bila ista predvsem njemu v kvar in škodo, uvidel je že kmet sam, prepričan pa smo o tem tudi vsi drugi stanovi. Kmet je izgubil ves kredit, cene njegovih pridelkov pa so še vedno nizke.

Če je to tudi misel tistih, ki govorijo o nacionalni fronti — potem je dobro. Toda naš predsednik, tovariš Dimitrije Ljotić je rekel na zboru v Novem Sadu:

»Naše pojmovanje nacionalizma nam narekuje našo pot. Samo po tej poti moremo iti. Če je kje še kdo, ki hoče hoditi po njej — srečna mu pot!«

(Iz »Otađbine«, glavnega glasila »Zbor«, Beograd.)

da nima niti za živež in obleko, kje še za davke, najmanje pa za odplačevanje dolgov. In če ne plačuje obrokov po zaščitnih uredbah, izgubi zaščito in boben poje povsod kljub zaščiti.

Ravno odvisnost ostalih slojev od kmeta pa ima za posledico, — ko je njegova kupna moč pod ničlo, — da se je pojavil splošen gospodarski zastoj in ž njim splošna zadolžitev in kriza pri vseh slojih in vseh gospodarskih panogah. Tega položaja pa se ne da več rešiti samo z razdolžitvijo kmeta, ki se nam vedno obljublja in še to — samo obljublja, stori pa se ničesar. Takojšnja razdolžitev kmeta bi bila mogoče pomagala takoj ob začetku krize, toda sedaj po šestih letih, ko so obubožali že vsi sloji, ne več. Če bi bili takoj v začetku razdolžili kmeta in dvignili njegovo kupno moč, ne bi bilo prišlo pri nas niti do denarne krize in tudi ostali sloji ne bi prišli v strašen položaj, v katerem se danes nahajajo. Ravno vsled denarne krize je prišlo vse gospodarstvo v zastoj. Starih dolgov ni bilo mogoče odplačevati, novih posojilnih dolgov res tudi ni bilo mogoče delati, pač pa so nastali in ostajali dnevni poslovni dolgovi (saj ni nič novega, da trgovec ne more plačevati svojih faktur, podjetnik ne delavcev, večkrat niti več služkinje in drugih poslov ali uslužbencev), hipotekarni dolgovi pa so se vsled gospodarske krize skozi šest let podvojili pri znanih visokih obrestih, ki jih človek ni zmogel, kaj pa šele anuitete (odplačevanje glavnice).

Tako vidimo vprav moderno suženjstvo, ko skoraj vsak človek vrši svoj posel, delo ali poklic brez plače in dohodka, v stalnih skrbeh, kaj prinese prihodnji dan, da, prihodnja ura! To je huje kot vsako suženjstvo, ubija ljudem živce in zdravje.

Ta strašen položaj pa se ne da več odpraviti samo z razdolžitvijo kmetskega stanu, kajti, ko so tako rekoč že popolnoma propadli vsi srednji stanovi, ne bo prav nič pomagalo, če dvignemo kmetskemu stanu kupno moč, ne da bi jo dvignili istočasno tudi drugim stanovom. Komu pa bo kmet prodajal svoje pridelke, če jih nihče kupiti ne more, če je vse obubožano? S tem bodo cene kmetskimi pridelkom vsled pomanjkanja povpraševanja zopet potisnjene navzdol in smo zopet tam, kot smo danes. Gospodarski zakoni so pač trdi in imajo svoja pota.

Ne pomaga tedaj ničesar drugega, kot lotiti se splošne razdolžitve, kakor smo to že povdarili v svojem prvem članku. Do rešitve tega pa je nujno ustaviti vse dražbe, vsaj nepremičnin. Mi ne smemo pozabiti vseh onih nesrečnih eksistenc in družin, ki jih je pritisnila kriza ob tla in katerim so bile medtem — in bodo do rešitve te razdolžitve še (če se dražbe ne ustavijo) prodana vsa premoženja, ponavadi od denarnih zavodov kot hipotekarnih upnikov, ki so sami pod zaščito in jim ni treba plačevati, nezaščitene dolžnike pa radi nekaj obresti vržejo na cesto. Treba je pri splošni razdolžitvi misliti na to, da se take krivice popravijo z upostavitvijo v prejšnji stan pred prodajo, da se torej prodano posestvo vrne dolžniku, ki bo po zakonu o razdolžitvi plačeval potem svoj dolg, seveda zmanjšan za v krizi neupravičeno narastle zaostanke, obresti, vse po sedanji notranji kupni vrednosti dinarja.

Istočasno s tem pa je treba predvsem rešiti našo denarno krizo, kakor je to storil dr. Schacht, na kar smo že v prvem članku opozorili.

Vse to pa naj bi bila le prva stopnja do načrtnega gospodarstva, ki naj ga ustvarijo, nadzorujejo in vodijo solidarno vsi stanovi. Kajti v dobrem stoletju, osobito pa po svetovni vojni se je izkazalo, da vodita liberalizem v gospodarstvu in kapitalizem v propast. — Na eni strani par tisoč velikih bogatašev, na drugi strani pa zaslužjeni in berači vsi ostali de-

Poslanstvo mladine

Današnja mlada generacija mora izpolniti nalogo, katero ji nalagata čas in razmere, v katerih živi. Življenje v svojem razvoju ne pozna mrtve točke, v njem je vse živo, vse se giblje v vse smeri. Ako je generacija, ki trenutno ustvarja usodo naroda, dorasla svoji nalogi, potem se narodov življenjski standard in kultura dvigata, v nasprotnem primeru pa padata.

Tudi mi, velik del jugoslovanske mladine, ki smo člani novega poštenega »Ljudskega gibanja Zbor«, tudi mi smo generacija, ki bo vodila usodo naše Jugoslavije. Zahtevamo, da vodstvo naše Jugoslavije, da tisti, ki so jo vodili do sedaj po krivih in napačnih potih, dajo natančen obračun, v koliko so izpolnili dolžnost nasproti mladini, rodbini, narodu in državi. Zahtevamo račun, Mladina je bodočnost naroda. To hočemo biti in ostati, kljub vsem oviram, ker smo mi nasledniki tiste mladine, to je naših očetov, ki so z orožjem v roki in za ceno največjih žrtev ustvarjali Jugoslavijo v dobri veri, da bodo njih potomci imeli človeka dostojno življenje. Zgodilo se je pa, žalibog, drugače. Jugoslavijo, katero so ustvarili naši predniki z velikimi žrtvami, borci idealisti in ne politiki, so vzeli v zakup strankarski partizani, poborniki liberalnega kapitalističnega sistema, in od takrat pa do danes, nismo poznali prave splošne narodne politike. Vodili so koristolovsko politiko strank in klik, s katero so imeli v zakupu tudi mlado generacijo, ki je delo in mišljenje vezala le na njihove strankarske interese. To pa je bilo mogoče le zato, ker se nismo zavedali, da smo, ako znamo samostojno misliti, edino mi pravi in resnični nosilci nove bodočnosti. Nismo se zavedali, da smo le most, po katerem pridejo strankarji do korit. Do sedaj nismo mogli upravičeno reči, da smo res prava narodna mladina, nismo mogli reči, da smo apostoli novih idej, temveč žalostni ministranti skrahiranih strankarskih partizanov. To je sramota za nas! Mi kot nosilci bodoče generacije, nismo motrili s kritičnim očesom našega javnega življenja.

Zato tovariši, konec temu! Zavedajte se vsi, da je strankarstvo najhujši strup, ki zastruplja mlade duše, zavedajte se vsi, da je strankarstvo tisto, ki drži okovano naše pošteno mišljenje, da ne more objektivno presojeti vseh prečih narodnih vprašanj. Naša dolžnost je, da prekinemo naše delovanje kot hlapci političnih strank ter da na osnovi 18 letnega spoznanja uničimo in zatremo vse škodljivo delovanje parazitnih skupin in strank in da se združimo v eno samo fronto, da postavimo močan temelj naši ljubljani domovini Jugoslaviji.

To je resnična, logična in nujna naloga vse mlade generacije. Naše zahteve in naši problemi so v velikem nasprotju z današnjim sistemom, kateri je skrahiral na čeli črti. Le preporod jugoslovanske mladine bo izvedel to, kar zahteva sedanjost, in prav to je naše poslanstvo. Jugoslovansko ljudsko gibanje »Zbor« je izdelalo v tej smeri svoj program, podalo nam je glavna načela. Danes pa prehajamo v aktiven boj, ki vodi k zmagi. Pripravljene smo na vse žrtve, ki so potrebne, da se ustvari naš veliki cilj. Zato proč z oklevanjem, v tem usodnem trenutku se mora vsak odločiti: Ali z nami, — ali proti nam! Nevtralnosti ni!

Zato pozivamo vso pošteno jugoslovansko mladino, da nas podpre in nam pomaga v delu za naše življenjsko poslanstvo. Življenje naglo beži, radi tega ne moremo čakati, — ne smemo odlašati! Nadaljevati moramo delo in borbo predvojne narodne mladine, da ustvarimo ideal vseh Jugoslovancev — veliko in močno Jugoslavijo, drugače se utegne zgoditi, da zapade pogin. Pripravite se torej na odločilne dni, ki se bližajo! Delajmo in žrtvuajmo vse! Danes ne sme biti nobenega med nami, ki bi klical: nazaj! Samo naprej tovariši! Naprej k zmagi, ki mora biti samo naša! Naprej k onemu velikemu in vzajemnemu Južnoslovanskemu Bratstvu, kakršno zahtevajo in po katerem hrepenijo milijoni Jugoslovancev!

Naše mišljenje je pošteno. — Naš cilj je jasen. — Bodočnost je naša.

Naša pot je začrtana. — Naš vodja izbran.

Naša zmaga se bliža!

naj bi pri tem le skrtil tistega na zadnji strani. Naj naštejemo tukaj našim tovarišem le še nekaj strupenih cvetk iz iste številke te revije, da vidijo, kako hodijo merodajni po svetu slepi na zdrave oči. Evo:

1. Vrabci se ne zmenijo za molitev v Sykkilvenu na Norveškem...

2. Škof v Elterju na Angleškem pravi, da je demokracija gojišče vsakršne hudobije in prevare... (Kaj pa pravita o demokraciji Karl Marx in Lenin?... op. ur.)

3. Nobena žena v Nemčiji ne more razpolagati s svojim telesom, kakor bi se ji poljubilo, zato je žena tam državna lastnina!!

4. ...končni cilj je v blazni abstraktnosti duha... (Zelo »lahko« pisanje! — op. ur.)

5. ...kakšne oblike bo imelo potem naše splošno življenje, ali se bo držalo enoženstva in enomoštva, ali pa zakona in rodbine sploh ne bo več, to lahko pove samo bodočnost! (Kaj pa pove sodobna Rusija? — op. ur.)

Ali vidite slepci? Pa ne pozabite, da bodo nekoč tudi slepci odgovarjali, ker so bili le Nasredin Hodžini navidezni slepci! Slepci prikrivajo ljudstvo resnico, laž in strup pa neovirano polnita stolpce raznih marksističnih in framasonskih cunj pa celo pod varuštvo tistih moralistov, ki so si razčesnili usta pri kričanju proti »Tujem detetu« v ljubljanskem gledališču.

Povsod samo malenkostna, nizkotna, osebna politika, pa naj bo že glede gledališča, letališča, učiteljskega združenja ali resolucije »Krščanske šole« z dne 3. maja 1936.

Tam pa, kjer serresnično majejo stebri države — zakon, vera, stan, tam so moralisti slepi! Samo, da se njih osebno ne napada, kajti oni so več kot — država! Manjka samo še, da »Krščanska šola« priporoči svojim družinam to »kulturno« in »družinsko« revijo za domačo uporabo pri vzgoji otrok.

Dopis s severne meje

Ideja »Zbora« in našega tov. Ljotića je tako lepa, temeljna načela in smernice, ki jih je tov. Ljotić izdelal in objavil, so tako krasne, da moramo za njih popoln uspeh delovati vsi resno, vztrajno in požrtvovalno. V prvi vrsti je naša naloga, da to veliko idejo ponese med narod, ki ga je treba z žilavim delom pridobiti za njo. Število naročnikov našega lista sicer lepo narašča, vendar pa naše glasilo še ni tako razširjeno, da bi po njem zvedel o našem pokretu in o njegovih načelih še zadnji kosček naše zemlje. Zato je važna naloga naših članov in vseh, ki gredo z nami, da za čim večji razmah naše misli store vse, kar je v njihovi moči.

Zaenkrat je najvažnejše: 1. pridobiti čim več naročnikov in 2. osebna agitacija. Ustavimo se danes malo dalj pri drugi točki. Vsak izmed nas ima več ali manj določen krog ljudi, s katerimi se shaja vsak dan ali vsaj pogostoma. Kadarkoli se sestaneš s svojim prijateljem, znancem ali tovarišem, porabi priliko in mu na neprisljilen in razumljiv način po domače razloži smisel in važnost naše ideje. Pri tem je treba razložiti najprej temeljna načela in smernice: združna ureditev, stanovska demokracija, načrtno gospodarstvo, poštenost, načelnost v javnem in zasebnem življenju, vzgoja ljudstva za medsebojno pomoč in sodelovanje itd. Potem pa je treba upoštevati dejstvo, da bo onega, s katerim govoriš, zanimalo najbolj to, kar se ga z ozirom na njegov poklic v prvi vrsti tiče. Človeku s kmetov, našemu oratarju povej, da naš načrt predvideva strogo kmetijske zadruge in kmetijske zbornice, ki bodo morale biti čisto stanovske in niti malo strankarsko pobarvane. Le take ustanove lahko dobro zastopajo koristi stanu, kateremu pripadajo. — Delavcu razloži pomen in nedvomni uspeh čisto stanovskih zastopstev v bodočih delavskih zbornicah, kjer se delavstvo ne bo več delilo v modre, bele in rdeče, ki se zdaj na veliko veselje kapitalista med seboj grizejo, ampak bo v svoje zbornice volilo strokovne zastopnike, ki jim bo prva in edina dolžnost nesebično in odgovorno delo za ves stan. Omenj delavcu nadalje strogo nadzorstvo nad kapitalom, ki pa po našem načrtu ne bo smel svojevoljno izkoriščati človeka, ampak se bo moral brezpogojno pokoriti zadevnim novim zakonom in odredbam v

Zdravimo se tedaj pravočasno, rešimo, kar se rešiti da, izvedimo splošno razdolžitve po današnji notranji kupni vrednosti dinarja, odpravimo denarno krizo in dajmo človeku človeka vredno življenje. Potem pa postopoma naprej v gospodarstvu, ki ga naj solidarno urejajo vsi stanovni — po resnični potrebi ljudstva.

Šele, ko bomo sami načrtno uredili svojo stanovsko državo, bomo sploh zmogli, da z urejenim gospodarstvom stopimo pred Evropo kot enakovredni njeni člani. Pa tudi za Evropo sploh sta samo dva izhoda: ali bo stanovska, ali pa komunistična! Šele načrtno urejene stanovske države bodo lahko mislile vsaj na gospodarsko Panevropo! Sedanje »demokratsko« neurejene države pa samo lahko pričakujejo paniko Evrope!

Zavraten strup

(Tudi prispevek k ženskem vprašanju.)

V Mariboru izhaja ilustrirana »kulturna« in »družinska« marksistična revija, ki v pravkar izišli številki sama priznava, da ne more ustreči želji posameznikov, »da bi bila bolj učena«, ker bi to šlo na škodo številu naročnikov. Vendar pa tudi stremenje po »lahkem« pisanju nikogar ne upravičuje, da bi ponarejeval zgodovino. Še najmanj pa more biti zgodovina tista voda, katero lahko po mili volji napoljujemo na svoj mlin, češ, da ne bo »pretežka« za bralce.

Ljudje okrog te revije kažejo res presenetljivo rafiniranost in iznajdljivost. Zavedajo se, da pišejo za ljudi, za katere sami trdijo, »da jim manjkajo vsi duševni predpogoji za težko čtivo«, jim servirajo »lahke« članke o patrimoniju in matrimoniju, patriarhatu in matriarhatu v zgodovini človeštva, pa, dobro vedo, da se jim tu ni treba bati kritičnosti svojih bralcev, postavljajo zgodovinska dejstva, kratko in malo na glavo.

Zajeli so zelo globoko nazaj v prazgodovino človeštva, pa ugotovili predvsem že davno znano dejstvo, da je pri mnogih narodih v prvotni razvojni dobi imel ženski spol nadoblast v rokah. Potem pa takoj začno s prevračanjem dejstev in trde, »da je v razvoju narodov od prvih početkov do današnjih dni nihala oblast med moškim in ženskim spolom sem ter tja,« »da se od pamtiveka pa vse do naših dni bje neprestan boj za premoč in nadoblast med obema spoloma!« Vse to seveda s prozornim namenom, da po načelu »deli in vladaj« ščujejo može proti ženam in obratno, kakor ščujejo pripadnike istega stanu med seboj, samo, da bi na razvalinah osnovnih celic človeške družbe — družine, stanu in države zavladali sami in zaslužili posebno žene, ki naj bi postale občinska last v mnogoženstvu ali pa občinske vlačuge v mnogo-moštvu!

Ves ta »boj« hočejo predočiti kot »vekovni boj«, da nas ne bo strah sufražetk, češ, saj so imele predhodnice v vsej zgodovini človeštva!

Višek prevračanja zgodovinskih dejstev pa dosežejo s sledečim stavkom: »Zakaj je ženski spol v gotovih razdobjih zadobil nadoblast in zakaj jo je spet izgubil, tega zgodovina še ni mogla točno dognati.« O, prijateljčki, dognala je to zgodovina prav točno! Samo ta dognanja vi namenoma prezrete, ker vam ne diše! Zgodovina je namreč dognala, da se je ta ženska nadoblast, ki je vladala tudi po priznanju omenjene revije le v prvotni razvojni dobi, nehala za vselej (ne da bi bila pozneje še sploh kdaj nihala sem ter tja) takoj, ko je človeštvo v naslednjih razvojnih dobah spoznalo, da je materinstvo le posledica spolnega združevanja z moškim, torej takoj, ko je spoznalo, da obstoja tudi očetovstvo! Ko je izprevidelo, da je šele materinstvo in očetovstvo celota, pa se je tudi že odločilo za enoženstvo in enomoštvo, pozneje pa za rodbino in zakon! Za zakon, v katerem sestavljata osnovno celoto v človeški družbi šele obadva dela, ki se med seboj izpopolnjujeta, ne pa, da bi bila oba nekakšna enakopravna in svobodna seberada v družini in na — cestnih ogljih!

Kakor torej vidimo, so gospodje marksisti prav pošteno potegnili za nos svoje sodruge (mimogrede rečeno niti prvič niti zadnjič) prav z zgodovinskimi dejstvom, ki dokazuje, da obstoja dejansko družina že od tistega trenutka, ko se začne v človeštvu skupno občutje matere in očeta do otroka in še predno se je človeštvo sploh poglabilo v etične temelje sedaj obstoje-

čih krščanskih veroizpovedi. Da tiči to občutje torej še v človeški naravi sami.

Pač pa je resnica, da je liberalni kapitalizem, brez katerega bi izgubili vsak smisel in vsa sredstva ti krivi preroki iz omenjene revije, tisti, ki ustvarja danes čisto matriarhat v družini. — Mož pomeča, pestuje in kuha doma, žena pa dela v tovarni ali pisarni! Pa tudi enakopravnost ustvarja ta kapitalistični moloh. — Mož in žena enako sedita brez zaslužka in sredstev za življenje.

Toda gospoda okrog mariborske revije se bo še dolgo uslužno valjala po kapitalističnem blatu, ker se prav od njega reči! Treba samo pogledati zadnjo stran platnic iste številke te revije, pa bo vsakemu jasno, odkod salo.

S pomočjo kapitalističnega osvajačca na zadnji strani platnic se le navidezno bore proti fašističnemu osvajačcu na prvi strani platnic samo zato, da bi s svojim strupom med platnicami postali sami osvajačci in diktatorji vsega delovnega ljudstva! Tisti osvajačec na prvi strani

korist celoti. — Obrtnik bo pridobil zlasti potom svojih zadrug, ki mu bodo, strumno izvedene, pomagale spet na noge in bodo ozdravile ter okrepile obrtniški stan, ki danes v obstoječem sistemu propada. — Izobražence, ki je ostal pošten in se ni dal od sedanje gnilobe okužiti, ki v svoji močnatosti ni nasedel raznim lažnjivim politikastrom in zapeljivim prerokom, se bo našemu pokretu rad in z navdušenjem pridružil. Saj si bo po splošnem vsestranskem preporodu zlasti mlad izobraženec veliko lažje zagotovil boljši življenjski obstoj kakor sedaj, ko so našim rodoljubom politične dirke žal važnejše, kakor nesebično, pošteno delo za splošne narodne interese in potrebe. Razen tega pa se mora posebno naše izobraženstvo zavedati, da je po svojih študijah in na podlagi svojega inteligenčnega položaja poklicano, da vse svoje znanje postavi v službo narodu in državi. Naš pokret hoče biti v vsakem oziru preporodilen, pomesti hoče z vsem, kar je gnilezo, izžgati mora z razbeljenim železom vsa gnusna uljesa in smrdljive tvore našega javnega življenja, uničiti izrodke, ki delajo vsemu narodu in državi sramoto in velikansko gmotno in moralno škodo. Ko bomo s tem gotovi, bo nastala nova, boljša in pravičnejša Jugoslavija, ki je ne bodo molzli koristolovski, klikarski politikastri, ampak jo bo vodil in upravljal narod po svojih stanovskih zastopstvih in ustanovah. To bo šele prava ljudska, stanovska demokracija, ki bo ob strogo nadzorovanem, intenzivnem delu pod hudo osebno in stvarno odgovornostjo delovala za veliko, lepo narodno skupnost na združno-stanovski podlagi. Zavlada bo ljubezen, sloga in bratsko sodelovanje med južnoslovanskimi brati in bo prinesla vsestranskih prelepih uspehov. Kateri dober Slovenec, dober Jugoslovan ne bi za doseg tega vzvišenega cilja hotel zastaviti vsega svojega navdušenja in vseh svojih sil. Odkar stoji naša draga Jugoslavija, še ni bilo tako lepega, idejno močnega, načrtno izdelanega, načelnega in poštenega pokreta. Tov. Ljotić nam je pokazal pot do svetlega cilja. S trujenjem je posuta ta steza, na vsakem koraku, za vsakim grmom prežijo sovražniki, drugod vabijo zopet zapeljive sirene. Bratje, tovariši! Vemo, kaj hočemo. Poštena pametna in načrtno urejena Jugoslavija je naš smoter. Naprej!

ORGANIZACIJA »ZBORA«

I. zbor članstva vsega mesta Ljubljane

Najlepši odgovor »Slovenca«, ki se ne vidi Ljotičevcev v Sloveniji, je bil pač naš I. zbor vsega članstva mesta Ljubljane. Porazen vtis tega zbora je sicer hotel takoj po zboru zabrisati »Slovenček« bratec »Slovenski dom«, ko je trdil, da smo pričakovali »večjo udeležbo«, vendar pa je s tem zadel v prazno, ker so se vsi na zboru prisotni nečlani lahko prepričali na lastne oči, da več udeležencev kakor pa jih sploh lahko gre v dvorano, pač nismo mogli pričakovati. Ti naši gostje si bodo torej znali ustvariti lastno in objektivno mnenje glede »resnicoljubnosti« obeh »krščanskih« bratcev, bojimo se samo, da to mnenje ne bo preveč laskavo za oba. Zato lahko tudi to bratsko zaletelost štejem mirne duše med uspehe našega zbora.

Čakali smo z otvoritvijo zbora do prihoda zagrebškega brzovlaka, s katerim naj bi bil prišel podpredsednik pokreta tov. dr. Juraj Korenić. Malo potrti smo morali začeti zbor brez tov. podpredsednika, ker z vlakom ni prišel. Tem večje pa je bilo navdušenje, ko se je kmalu po otvoritvi zbora tov. Korenić s še tremi tovariši vendar pripeljal z avtom iz Zagreba. Nastalo je navdušeno klicanje in ploskanje, ki se je poleglo šele, ko je predsedujoči tov. dr. Kandare pozdravil v imenu banovinskega odbora Zbora za Slovenijo pravkar prispelega tov. Koreniča in tovariše, čemur je zopet sledilo dolgotrajno klicanje in ploskanje.

Za tov. dr. Kandarejem je govoril star. ljub. org. podr. tov. Sturm, ki je dokazal, da je naš program zasnovan na filozofiji in ekonomski vedi in izvira iz idealističnega svetovnega nazora organskega univerzalizma. Za svoja izlaganja je žel priznanje poslušalcev med govorom in posebno na kraju.

Za tov. Sturmom je govoril namestnik predsednik Omladine Zbora tov. Outrata, ki je izložil vse težave in težnje današnje mladine vseh stanov, ki vidi le še v Zboru uresničitev svojih teženj.

Nato je povzel besedo tov. dr. Korenić ki je podal politično situacijo v Evropi sploh in v Jugoslaviji še posebej. Cesto prekinjen z odobravalnimi vzkliki in ploskanjem je končal svoj govor med pravim orkanom navdušenja.

Za njim je še v imenu zborovske zagrebške mladine pozdravil zbor tov. Jakšič, akademik iz Zagreba, in se spomnil tudi tragično preminulega našega tov. Vida Janše, izražajoč njegovim svojcem in vsem nam sožalje bratov iz Zagreba, nakar je vsa dvorana počastila stoji njegov spomin s klicem »Slava«.

Naslednji govornik tov. Šimnovec je podal poročilo o dosedanjem delu in organizaciji Zbora, katero prinašamo tu dobesedno posebno našim tovarišem na deželi v informacijo:

Dragi tovariši! Čast mi je podati vam tu nekaj vpogleda v stanje našega gibanja po vsej državi sploh in posebej v Dravski banovini. Pri tem ne smemo pozabiti, da se borimo le za lastnimi sredstvi, brez vsake podpore ali tajnih fondov. Navezani smo samo sami nase in svoje lastne moči. Zato pa so tem bolj važni naši uspehi, ki jih vključ temu imamo. Vsak dan pristopajo novi borci in se porajajo nove organizacije širom vse naše države.

Svoje zaupnike imamo skoro že v vseh srezih države. Po več srezov skupaj (10—15) tvori organizacijsko področje, katerih imamo že 25 v državi. Sreske organizacije imamo danes že izvedene v vseh banovinah. Osijsko področje n. pr. je že dovršilo organizacijo vseh svojih podrejenih 9 srezov.

V letu 1935 je bilo po celi državi kakih 200 zborovanj in sestankov. V letošnjem letu pa smo že sedaj z blizu 250 takimi sestanki in zborovanji končali, torej že tudi prekoračili število lanskega leta. Na teh sestankih so sodelovali poleg tov. predsednika Dimitrije Ljotiča, ki je seveda najbolj zaposlen, že mnogi njegovi najboljši delavci.

V tem številu so zapadeni tudi veliki shodi, predavanja in zborovanja, na katerih je govoril naš predsednik in dovolite mi, da jih na kratko resumiram: V Beogradu je imel 4 predavanja v hotelu »Slavija« in »Union«, ki so bila vsakokrat nabito polna. Poslušalo je skupno okoli 5000 ljudi.

V Bački Palanki 19. decembra lansko leto 1800 ljudi, v Vršču 24. marca 1935 okoli 2000 ljudi, Smederevu 7. aprila 1935 preko 6000 ljudi, Subotici blizu 1500, Sušaku 20. septembra okoli 2000 ljudi, v Banatu v petih krajih skupno 7000 ljudi, v Bosanski Dubici, letošnje leto 5000 ljudi, Užicah preko 3000 in

Herceg-Bosni na štirih krajih skupno okoli 5000 ljudi itd., tako da ne bomo pretiravali, ako trdimo, da je tekom lanskega in letošnjega leta poslušalo in spoznavalo idejo Zbora okoli 300.000 ljudi, tako da lahko trdimo, da je ideja Zbora danes že tako poznana med našim ljudstvom, da so morali starostrankarji s tem računati, kar dokazuje tudi dnevni tisk, ker ne more več tako molčati kako je do sedaj.

V celi državi se izdajajo poleg glavnega glasila Zbora »Otažbina« še pokrajinski listi, in sicer: »Budjenje« v Petrogradu, »Zbor« na Sušaku, »Zbor« v Užicah, »Erwache« v Petrogradu in »Zbor« v Ljubljani.

Kar je jako važno, da omenim, je to, da so imenovani poverjeniki, kakor starešine, in že izvoljeni predsedniki krajevnih organizacij, zastopani po vseh stanovih. Največ je zastopan kmetski in delavski stan, kar je tudi naravno, ker povsod tvorita članstvo predvsem ta dva stanova poleg obrtnika, nameščena in trgovca. Poleg najbednejših pristopa v Zbor tudi izobraženstvo t. j. visoka inteligenca, dočim malomeščanje še vedno opazujejo in gledajo od strani, kar je tudi dovolj značilno za današnje čase.

Kaj pa Dravska banovina?

Srezov je 26 in teritorij je razdeljen na dva organizacijska področja.

Mesto Ljubljana ima svoj začasni sreski odbor in 6 že ustanovljenih kraj. organiz. in sicer: Ljubljana—Šiška, Ljubljana—Barje, Ljubljana—Bežigrad, Ljubljana—Vič, Ljubljana—Sv. Jakob, Ljubljana—Akademiški pododbor.

Na vidiku so pa sledeči okraj, ki bodo v najkrajšem času dobili svoje kraj. organizacije Ljubljana—Moste, Ljubljana—Dvorski okraj, Ljubljana—Kolodvorski okraj, Ljubljana—Sv. Peter, Ljubljana—Trnovo.

Vsa ta organizacija bo tekom enega do dveh mesecev tudi izvedena.

Srez Laško ima poverjenika v Trbovljah, kjer je tudi močna naša organizacija, s člani večinoma rudarji. Ustanavljajo se nove postojanke v Laškem, Jurkloštru, Hrastniku, Loki in Radečah pri Zid. mostu.

Srez Brežice ima za poverjenika nekega delavnega in uglednega obrtnika, ki je že organiziral cel srez po vseh občinah, brez vsakega velikega pompa.

Srez Radovljica ima poverjenika v Ratečah in agilnega sodelavca v Kranjski gori, kjer je tudi ustanovljena organizacija Zbora. Oba se jako trudita na izvedbi organizacije v srezu.

Srez Litija ima zaupnika v Zagorju in Litiji. V Zagorju bo v kratkem postavljena organizacija Zbora in tudi Litija ni daleč.

Srez Krško ima poverjenika iz kmetkega stanu in je malone že ves srez organiziran po občinah potom osebnih stikov tega agilnega borca.

Srez Novo mesto ima zaupnika v Trebnjem, kateri sistematično širi idejo Zbora in posebno dela na širjenju našega tiska.

Srez Konjice ima za poverjenika uglednega trgovca iz Oplotnice. Rezultati njegovega dela so že lepo vidni v srezu.

V Srezu Slov. Gradec se je spontano začelo gibanje v Sošanju. Tam ni daleč čas ko bo postavljena organizacija samih mladih borcev.

V srezih Ptuj in Ljutomer se vrši velika propaganda za idejo Zbora. V obeh srezih imamo ugledna pristaša našega gibanja.

Srez Maribor desni breg je prevzel naš ugledni delavski tovariš. Ima že velik krog sodelavcev predvsem iz delavskih vrst in obrtništva. Teren je že postavljen po mnogih krajih v srezu. Naročniki na naše glasilo dnevno prihajajo novi.

Srez Maribor levi breg isto tako. Tu je zaupnik iz trgovskega stanu, ki je tudi jako agilni. Oba zaupnika delata sporazumno z mnogimi uglednimi in znanimi borci.

Srez Celje sta prevzela dva naša jako poznana in ugledna tovariša. Eden je prevzel okolico Celja, dočim drugi celo Sav. dolino.

Srez Kamnik ima za poverjenika našega agilnega tovariša v Mengšu. Teren se pripravlja v Domžalah, Mengšu in Kamniku.

Srez Ljubljanska okolica se sistematično obdeluje in je bilo že več uspešnih zborovanj in sestankov.

Srez Kočevje se je spontano sam javil in smo že dali vsa potrebna navodila. Izgleda, da se bo začelo tudi v tem srezu s polno paro delati za idejo Zbora.

Srez Kranj je naravnost preplavljen z našim glasilom in bo v najkrajšem času imenovan poverjenik.

Tovariši in prijatelji »Omladine Zbora«

Z velikim veseljem smo pozdravili mladi Zboraši osnovanje organizacije »Omladine Zbora«.

Dana nam je sedaj prilika, da se z vsem svojim mladostnim ognjem in energijo borimo pod zastavo »Omladine Zbora« za svojo bodočnost, za svetlejšo prihodnost vsega našega naroda.

Ponesti hočemo blagovest »Zborove« misli v vsak najskritejši kotiček naše zemlje, med vse mlade fante in dekleta, s katerimi delimo trpkost nepravilne sedanjosti.

Vzbuditi hočemo vero v vstajenje naroda po vsej lepi slovenski zemlji.

Kmečki fantje, katerim puli nenasitni kapital dedščino njihovih očetov iz rok, mladi obrtniki, vrženi na cesto vsled krutosti konkurence stroja, delavska mladina, zbita od krvavega biča tujih profinarodnih in domačih nenarodnih kapitalističnih gospodarjev, inteligenčni proletarijat, vsa ta mladina danes obupuje, zgubiva orijentacijo, v njenih srcih raste le srd in mržnja na vso krivičnost človeške družbe.

»Omladina Zbora«

Ljubljana, Novi trg 4.

Torej kakor razvidno je v 17 srezih naše banovine prodrla ideja »Zbora« in v 17. srezih se s polno paro dela na organiziranju naših postojank.

Naše glasilo »Zbor« pa si je utrl pot v vse sreze in pričakovati je, da bomo potom tiskovne propagande prišli do zaželjenega cilja tudi v ostalih srezih.

Povdarjam, da se poverjeniki postavljajo šele takrat v srezu, ko imajo naši tov. tudi že kaj pokazati!

Kajti mi ne iščemo uglednih zaupnikov, temveč delavne in neomadeževane soborce, ki postanejo zaupniki šele, ko z delom dokažejo, da so to res.

Vprašali se boste, zakaj pa spak ne imenuje imena vseh teh poverjenikov in zaupnikov, Saj nas vendar to jako zanima, da bomo vedeli kakšni ljudje so že v Zboru, potem se morda še mi odločimo.

Vidite, dragi tovariši, za to pa imamo kar več vzrokov. Predvsem hočemo imeti v našem pokretu zastopane prav vse stanove, ne pa da bi po vzgledu starostrankarjev zbirali samo tzv. »ugledno« gospodo. Potem pa gledamo, kdo od teh je najbolj delaven. Šele potem ga izberemo za sreskega zaupnika, ne glede na to ali je »ugleden« ali ne, samo da je neomadeževan. Kjer pa so že izbrani, jih ne imenujemo, da ne bi kdo sodil po »uglednosti« namesto po poštenju, pa tudi zato da naših ljudi ne bi izpostavljali predčasnemu preganjanju s strani naših nasprotnikov, ki jih ni malo in ki imajo v rokah ali moč ali kapital ali pa oboje.

Ko pa bo prišel trenutek, da ta imena glasno povemo, tedaj bodo naši nasprotniki precej debelo gledali, koga že imamo v naših vrstah! Za enkrat vas lahko samo zagotavljam, da imamo že dovolj takih mož v naših vrstah, za katere bi si vsi naši nasprotniki vse prste obliznili, če bi jih imeli. Te može je privedla naša ideja v naš tabor in ona jih spaja z nami in jim daje moč za borbo. Tudi vas, kar vas še ni v naših vrstah vabimo, da se odločite.

Vse poštene in delavne bomo z veseljem sprejeli v krog borcev za lepšo, svetlejšo in boljše bodočnost naroda in države.

Naprej tovariši!

Poročilo je bilo jako pazljivo poslušano in mnogi so govornika nagradili s toplim priznanjem, ki je veljalo tudi vodstvu začasnega banovinskega odbora.

Zaključni govor je imel tov. Zupančič, ki je v lepih, jedrnatih in resnih besedah bodril vse navzoče tovariše na še plodonosnejše delo v procvit in napredek Zbora.

Zadovoljne so se razhajale množice tovaršev z vero v srečo, da še ni padlo zadnje upanje, da je še poštenih in iskrenih Jugoslovancev, ki morejo popeljati narod in državo v boljše bodočnost. Da se prav ti zbirajo v Zboru, kateremu stoji na čelu posebljena poštenost in državljanska hrabrost, naš tovariš Dimitrij Ljotič.

Dobova ob Sotli. V nedeljo, dne 9. avgusta t. l. sta se vršila v Dobovi v prostorih gostilne g. J. Kovačiča dva informativna sestanka JLG Zbor. Prvi ob

Nam, mladim »Zborašem«, ne manjka dobre volje, poguma niti energije, pogrešamo le sredstva, s pomočjo katerih bi se lotili svojega poslanstva; širjenja stvarniške radosti, graditeljskega navdušenja med obupanimi tovariši v mladosti.

Tovariši in prijatelji »Zbora«!

Obračamo se na vas. Podprite vsak po svojih močeh naše napore!

Mi bomo žrtvovali svoj čas, delo, energijo, dejanja, žal pa ne zmoremo vseh denarnih žrtev.

Zato smo se odločili slovenski mladi »Zboraši«, da otvorimo »Legijo prijateljev Omladine Zbora« v tem časopisu.

Ne pričakujemo visokih zneskov, pričakujemo »vdovinega daru«, malih daril na žrtvenik našega dela.

Imena »prijateljev Omladine Zbora« bomo natisnili na tem mestu v večem spominu požrtvovanja vsem poznejšim, srečnejšim pokolenjem Jugoslavije!

8. uri, drugi pa ob 11. uri dopoldne. Na drugi sestanki so bili vabljeni predvsem mlajši možje in fantje. Oba sestanka sta ob presenetljivo dobri udeležbi odlično uspela. — Po otvoritvi tov. akademika Vogrinc Staneta, ki je oba sestanka sklical, je povzel besedo tov. Sturm. Govoril je o težkem gospodarskem stanju in o njega vzrokih in temeljito dokazal, da so politične stranke, katere so tega stanja krive, popolnoma nesposobne, da ga z nujno potrebnimi, radikalnimi ukrepi tudi sanirajo. Stranke prinašajo narodu samo zlo in se nesramno igrajo z interesi ljudstva. Predvsem in edino imajo pred očmi interes stranke, kar posebno jasno dokazuje postopek s tukajšnjo vodno zadrugo. Tudi odkritje spomenika v vojni padlim borcem se odlaga v Dobovi iz dneva v dan samo zato, ker je na delu strankarski interes tukajšnjih nekaterikov. — Odkrite in neustrašene besede so padale na duše poslušalcev kakor kladio in so bile po živahnem odobravanju sodeč, tudi polno razumevane. — Za njim sta govorila še tov. Mladinec Ante in Mladinec Luka, akademika in člana »Zbora« iz Zagreba. Oba sta poudarjala, da nam je posebno v sedanjih težkih časih, ko eksploatirajo tujci s sodelovanjem odličnih politikov vseh naših strank in barv, našo drago, po naravi sicer bogato obdarjeno zemljo, nujno potrebno najradikalnejših reform, da postane Jugoslavija res last našega naroda, da bo mogla in hotela dati vsakemu svojemu sinu dela in kruha. Da se to doseže, je nujno potrebno, da se sedanji sistem laži-demokracije odpravi, uveljavi pa se naj sistem resnične demokracije, sistem stanovske demokracije. Oba zagrebška govornika sta poudarjala, da ljudstvo vseh pokrajin države tlači eno in isto zlo — pomanjkanje dela in kruha, ki se pa po različnih krajih različno imenuje, kakor ravno to prija tamošnjim poklicnim politikom. To zlo se da odpraviti samo z dobronamernimi reformami gospodarskega in socialnega značaja in nič drugače. Govornikoma so poslušalci živahno pritrdjevali. Poleg teh govornikov so se udeležili sestanka v častnem številu še drugi akademiki »Zboraši« iz Zagreba.

Posebno živahen je bil sestanek ob 11. uri. Udeležilo se ga je tudi več kmečkih fantov iz Savske banovine, kar priča, da že tudi tam prodira naša ideja v najširše plasti naroda. Sestanek je zaključil tov. Vogrinc z besedami: Naprej, mladina, do zmage!

Trbovlje. Vse člane »Zbora« obveščamo, da bo 23. t. m. ob 9. uri dopoldne pri »Forteju« obvezen članski sestanek. Poročata tov. Outrata in Loboda iz Ljubljane o gospodarskih in političnih vprašanjih.

ZAHTEVAJTE NAŠ LIST PO VSEH KAVARNAH, KAMOR ZAHAJATE!